

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת נח

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

מי הם רבותינו?

בתחילת פרשתנו התורה מפרטת את שבחיו של נח שהיה "איש צדיק" וכן "תמים היה בדורותיו" (בראשית ו, ט), ומפרש רש"י: "בדורותיו - יש מרבותינו דורשים אותו לשבח - כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי - לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום".

מחלוקת זו, האם לדרוש את נח לשבח או לגנאי, זוהי מחלוקת התנאים רבי יהודה ורבי נחמיה במדרש (בר"ר ל, ט), וכן מחלוקת האמוראים רבי יוחנן וריש לקיש בגמרא (סנהדרין קח, א), ובכל זאת כשרש"י מזכיר בדבריו את שתי הדעות, לאלו שדורשים את נח לשבח הוא קורא "רבותינו" - "יש מרבותינו שדורשים", ואילו לאלו שדורשים את נח לגנאי הוא לא קורא רבותינו, אלא מזכיר אותם בסתם - "ויש שדורשים", אף שבודאי כולם הם רבותינו הקדושים.

ומבאר הרבי מליובאוויטש זיע"א שכוונת רש"י במה שקרא דוקא לאלו שדורשים את נח לשבח "רבותינו" היא ללמדנו שבענין זה עצמו, באיזה אופן להביט על הבריות ובאיזה צורה לדרוש אותם, עלינו לאמץ לעצמנו את דרכם של רבותינו שהיו רגילים תמיד לדרוש את הבריות (ובכלל זה את נח) לשבח, והם הם "רבותינו" לענין זה.

שהרי באמת שבחגדול ועצום הוא לנח שהצליח לשרוד ולשמור על רוחניותו בדור כל כך קשה כמו שלו, ואף את אשתו ובניו וכלותיו הצליח להדריך בדרך הישרה, והשריש בהם את המידות הטובות והקדושות כל כך עמוק בלב עד שכל הרוחות הרעות שנשבו בדורם לא הצליחו לעקור אותם מדרך ה', ועל כן בודאי שעלינו לדרוש אותו לשבח.

עלינו ללמוד מרבותינו שדרשו את נח לשבח להביט על כל אדם מישראל בעין טובה, לדון אותו לכף זכות, ולדרוש אותו לשבח, שהרי כך היה אומר הרה"ק ר' פינחס מקוריץ: "כל המדבר טובות על ישראל, ורגיל לדון כל אחד מישראל לכף זכות, נעשה מרכבה למיכאל שר ישראל, ולמעלה מזה, לשכינה הקדושה".

צריך להתרחק מאנשים שדרכם לחפש חובות בבני אדם, כיון שמבואר בזוהר הק' שיש בשמים היכל אחד מצד הקליפה הנקרא "היכל החובה", ושם לעולם מבקשים למצוא חובה על האדם, וכל מי שרגיל לחפש חובות בבני אדם יונק את שיפועו וחיותו מהיכל טמא זה. לעומת זאת, ישנו בשמים היכל קדוש הנקרא "היכל הזכות", ובזה ההיכל פותחים את דינו של האדם לצד הזכות, וכל הרגיל לדבר טוב על כל אדם מישראל ולדונו לכף זכות, מקושר הוא להיכל הזכות, ומשם הוא מקבל את שפעו.

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

להיות מקסימום

כל אדם יכול לדרוש מעצמו להיות אדם רציני, ולדרוש מעצמו להיות קדוש. זה לא קל, אבל כדאי להיות קדוש. יש הרבה מאבקים, אבל אחרי ששים שנה של מלחמה נוקבת, האדם מגיע למדריגה שזך וישר פעלו. כדי להבין את משמעות הדבר, ניקח לדוגמא יער שרוצים לכרות אותו, יש אדם שיש לו כלים ישנים, כמו גרזן ואיזמל ומסור ידני, עד שהוא גומר לכרות עץ אחד הוא צריך להשקיע הרבה כוחות וזמן רב. אבל יש אדם אחר שעבד שנים לפתח מסור חשמלי מדהים, שרק מניחים אותו על העץ, הוא מיד כורת אותו. מה שעשה זה בכמה שנים, עשה זה ביום אחד, כיון שיש לו כלים. מי שיש לו כלים יכול להצליח בכל העבודות, ומה הם הכלים ברוחניות? האהבה והיראה, כל שירתו קודמת לחכמתו - חכמתו מתקיימת, וכל שמעשיו מרובין מחכמתו - חכמתו מתקיימת (אבות פ"ג מ"ט) - כל זה גדרים. אדם צריך לזכור שהערך שלו בשמים זה לפי אחוזה, בעל התניא דרש מהחסידיים שלו את המקסימום של המקסימום, לכן כל מי שהלך בדרך של בעל התניא, אף פעם לא קרה שאחד מבניו, או בנותיו, או כלותיו, יצאו מדרך ה', כי כולו זרע אמת, זה המהות של עם ישראל - "ואנכי נטעתיך שורק פֶלֶה זרע אמת" (ירמיהו ב').

זמני השבת

הדלקת נרות:	צאת שבת:
ירושלים 17:50	ר"ת 18:40
תל אביב 17:48	ר"ת 18:38
חיפה 17:49	ר"ת 18:39
באר שבע 17:50	ר"ת 18:40

ענקי הרוח

מעשיות על גדולי וחכמי ישראל

ג' חשוון - הילולת הראשון לציון מר"ן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

יהודי מובגר היה בעיר ירושלים לפני שנים רבות שסבל רבות מכאבים קשים ברגליו, הוא פנה להתייעץ ברופאים רבים, ניסה תרופות וטיפולים שונים, אבל לא נמצאה ארוכה למחלתו. בצר לו הגיע לביתו של מרן כדי לבקש את ברכתו.

הגיע היהודי האומלל לפני מרן רבינו עובדיה יוסף ושטח בפניו את צרתו, פנה אליו מרן ואמר: "בני אולי עשית בעבר משהו למישהו? האם זכור לך שפגעת פעם באיזה אדם?"

היהודי השתק לרגע, וקימט את מצחו במאמץ לנסות להיזכר. "לא" הוא אמר לבסוף, "איני זוכר שום דבר".

אבל מרן לא הרפה מהיהודי. "נסה להיזכר" הוא ביקש בתחינה מהיהודי, היהודי אימץ שוב את זכרונו, ולפתע האיר זכרון ישן במוחו של היהודי. "אני זוכר כי בהיותי ילד צעיר מאד, היה בכיתתנו ילד שמחמת העוני היו נעליו קרועות. ואני הייתי בין הילדים שלגלגו עליו וצחקו עליו למול הפיות שפערו נעליו של הילד המסכן".

אם כן אמר מרן הרב עובדיה יוסף, "חפש את אותו ילד ובקש ממנו מחילה".

נענה אותו יהודי לעומתו של מרן ואמר לו: "אבל איך אמצא אותו? היה זה לפני שנים רבות והדבר היחיד שאני זוכר מאז הוא ששמו היה יוסף".

הביט בו מרן בעיניים חודרות ואמר לו: "הבט בך, אני הוא יוסף שפגעת בו, ואני מוחל לך! מוחל לך! מוחל לך!" ואחר כך ברכו מרן ברפואה שלימה, ואכן הכאבים של אותו יהודי הלכו ולעולם לא שבו.

נקודה בפרשה

נקודה למחשבה מאת מו"ד הגאון החיד"א שליט"א

שמור על דעה צלולה

"וַיַּחַל נַח אִישׁ הָאָדָמָה וַיֵּטַע כָּרִם: וַיֵּשֶׁתּ מִן הַיֵּין וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֶהְלָה" (פרשת נח, פרק ט', כ- כא)

שמעתי מאבא היקר עטרת ראשינו רבינו יורם אברג'ל שהביא את דברי המדרש, שכאשר בא נח לטעת את הכרם של הענבים, בא השטן והציע לנח שהוא יהיה שותף בכרם. הלך השטן ושחט כבש, ובדם של הכבש השקה את הכרם. אחר כך הלך השטן ושחט אריה, ובדם של האריה השקה את הכרם. לאחר מכן הלך השטן ושחט קוף ובדמו השקה את הכרם. ולאחר מכן הלך השטן והביא חזיר, שחטו, ובדמו השקה את הכרם.

אמר לו נח לשטן, מה אתה עושה? השיב לו השטן, כשהאדם שותה כוס אחת של יין הוא תמים ושקט כמו הכבש, לאחר מכן אם הוא שותה עוד כוס יין, הוא מרגיש בדמיון שהוא גיבור כמו אריה, יכול לפעול ולעשות ולהתאמץ ביותר. לאחר מכן שותה עוד כוס יין, הרי הוא כמו קוף, מדלג על השולחנות ועל הכסאות, ומקפץ מכאן לכאן. לאחר מכן הרי הוא שותה עוד כוס יין, ואז, חוץ מהכבוד, הריהו כמו חזיר שנובר באשפתות כך הוא מתערבב בתוך הקיא עד שהוא מקיא מחמת היין ונמאס בעיני כולם.

ולכן כשהאדם נזהר שלא להשתכר ביין ה' יתברך שמח בו. וכמו שאמרו בגמרא הקדושה מסכת יומא (דף עו:): ואמאי קרי ליה יין ואמאי קרי ליה תירוש? יין - שמביא יללה לעולם, תירוש - שכל המתגרה בו נעשה רש. רב כהנא הקשה כתיב 'תירש' וקרינן 'תירוש' זכה - נעשה ראש, לא זכה - נעשה רש. והיינו דרבא, שרבא הקשה כתיב 'ישמח' (בש' לשם שממה) וקרינן 'ישמח' (בש' שמאלית) זכה - משמחו, לא זכה - משממו.

ומכאן ילמד האדם כמה חשוב להמנע מהשכרות, וכמו שאבא היקר רבינו יורם אברג'ל רגיל להביא את דברי הגמרא הקדושה במסכת פסחים (דף קיג:): שלושה הקב"ה אוהבן מי שאינו כועס ומי שאינו משתכר ומי שאינו מעמיד על מידותיו.

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

הכח של סוכריה מהרב

כתשע שנים לפני פטירת מורינו ורבינו, בני הקטן 'עודד' הפסיק בפתאומיות ללכת על הרגליים. הרגליים שלו ממש לא תיפקדו, לאחר אשפוז של שבוע וחצי בבית החולים תל השומר שבו לא חלה שום התקדמות במצבו של הילד והרופאים גם לא מוצאים שום סיבה למה זה קורה, החלטתי לקחת את הילד למורינו הרב רבי יורם אברג'ל. הגעתי לישיבה הקדושה, והמתנתי כמו כולם בתור לאחר השיעור של הרב, הגיע תורי ונגשתי לרב עם הילד, ספרתי למורינו הרב על כך שהילד הפסיק ללכת על הרגליים וכול הבדיקות שעשו לו בבית החולים תל השומר לא מצאו את הסיבה לכך שהילד לא יכול ללכת והרגליים שלו לא יכולות להחזיק אותו.

הרב לקח סוכריה הייתה לו על השולחן בירך עליה ונתן אותה לילד שלי ואז הרב בירך אותו ואמר: בעזרת ה' עוד השבוע הילד ילך על הרגליים חופשי. שאלתי את הרב האם צריך לפנות שוב לבית החולים הרב אמר לי שלא, ובאמת ברוך ה' מאותו היום בערב הילד חזר ללכת על הרגליים.

בזכות הברכה של הרב בורא עולם החזיר לבן שלי את האפשרות ללכת על הרגליים.

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

הלכות מוצאי שבת

שאלה: מהו הזמן הראוי יותר לקיום מצות סעודה רביעית, וכיצד ינהג בסעודה זו?

תשובה: לכתחילה ראוי לסמוך את סעודה רביעית להבדלה שיהא ניכר שלכבוד ליווי המלך היא נעשית. ועד סוף ארבע שעות מצאת השבת הוא זמנה לכתחילה. ומכל מקום אם לא הספיק בזמן זה יכול לאוכלה עד חצות לילה, ובדיעבד עד שיעלה עמוד השחר. וכן ביאר מופת הדור מרן רבינו יורם מיכאל אברג'ל. וכתבו חכמי הסוד שכיון שאין הנשמה היתירה הולכת לגמרי אלא עד אחר סעודה רביעית, לכן אין ראוי להתעסק במלאכה שאינה אוכל נפש, או אפילו בלימוד התורה עד אחר סעודה רביעית. ומטעם זה נוהגים שאין מחליפין בגדי שבת עד אחר סעודה רביעית, וגם כדי ללוות את המלך בבגדים מפוארים. ופשוט וברור שאדם שלא יכול לאכול סמוך להבדלה יכול לאחר הסעודה כדי שלא תהא אכילה גסה, ולכתחילה ישתדל לעשותה בתוך ארבע שעות.

שאלה: טעם שתיקנו לומר פסוקי ויתן לך האלהים מטל השמים וכו' ופתיחת אליהו זכור לטוב במוצאי שבת?

תשובה: העלה מופת הדור רבינו יורם מיכאל אברג'ל בשם המפרשים שאמרו חכמים בגמרא (שבת ק"ט ע"ב): רבי יוסי בר יהודה אומר שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע, וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך ומטתו מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא כך לשבת אחרת, ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואותו המלאך רע למעשה הוא שרו של עשיו הרשע. ונשאר שם אותו המלאך עד אחר צאת השבת וכשהוא שומע בצאת השבת את בעל הבית אומר פסוקי ויתן לך האלהים הוא שוב עונה אמן בעל כרחו. ולמעשה פסוקים אלו הם הברכה שבירך יצחק את יעקב במקום את עשו. ולכן אמר עשו ויעקבני זה פעמים, דרך רמז פעמים הוצרכתי לענות אמן על הברכות, פעם אחת בכניסת השבת ופעם אחת בצא"ש. ונהגו לומר פתיחת אליהו כיון שהוא מבשר טוב על הגאולה, ועוד שהוא יושב וכותב זכויותיהם של ישראל בכל מוצא"ש.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

בית פתוח לכל

נכנסו פרנסי פראגא לרבי ישעיה ואמרו לו: הקהל ביקש שנסביר לכבודו, מה רב הצער וגדול הבזיון מהתנהגותו. כל חדל אישים, שיכור או גנב, מוצא לו מחסה בבית מדרשו ונהנה מארוחותיו. כלום זאת היא מצוות הכנסת אורחים?

השיב להם רבי ישעיה: בערוב ימי גמרתי אומר: אבטיח חלקי לעולם הבא. כיצד? שאלו אותו הפרנסים. הדבר פשוט - ענה רבי ישעיה - אבוא לעולם האמת, ישאלוני: מה מעשיך? אומר להם: מזה משנה מה מעשי, אם שיכור אני או בן בליעל, גנב או רמאי - אורח אני ויש לקבלני בסבר פנים יפות. ישאלוני: ואתה גם כן לא בחנת ולא חקרת אורחך? אשיב להם: בוודאי, שאלו את פרנסי פראגא ויגידו לכם... בלית ברירה יקבלו אותי...

ואתם - שמעו לקולי כמוני, במקום להבטיח את ביתי משכורים, תבטיחו את ביתכם לעתיד.

הילולת מורנו ורבנו הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א- 11 שנים לפטירתו

קרדיט צילום: ראובן סיגרונ

בן איש חי 1 ת.ד. 102 נתיבות
טל': 08-6381000